

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

► **B**

DIREKTIVA SVETA 93/13/EGS

z dne 5. aprila 1993

o ► **C1** nepoštenih ◀ pogojih v potrošniških pogodbah

(UL L 95, 21.4.1993, str. 29)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► <u>M1</u>	Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011	L 304	64	22.11.2011
► <u>M2</u>	Direktiva (EU) 2019/2161 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019	L 328	7	18.12.2019

popravljen z:

- **C1** Popravek, UL L 214, 16.8.2019, str. 25 (93/13/EGS)
- **C2** Popravek, UL L 17, 19.1.2023, str. 100 (93/13/EGS)

▼B**DIREKTIVA SVETA 93/13/EGS****z dne 5. aprila 1993****o ►C1 nepoštenih ◀ pogojih v potrošniških pogodbah***Člen 1*

1. Namen te direktive je približati zakone in druge predpise držav članic o ►C1 nepoštenih ◀ pogojih v pogodbah, sklenjenih med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom.

2. Določbe te direktive ne veljajo za pogodbene pogoje, ki temeljijo na obveznih zakonih ali predpisih in določbah ali načelih mednarodnih konvencij, katerih pogodbenice so države članice ali Skupnost, zlasti na področju prometa.

Člen 2

V tej direktivi:

- (a) „►C1 nepošteni ◀ pogoji“ pomenijo pogodbene pogoje, opredeljene v členu 3;
- (b) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki v pogodbah, zajetih s to direktivo, deluje za namene, ki so izven njene poslovne ali poklicne dejavnosti;
- (c) „prodajalec ali ponudnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki v pogodbah, zajetih s to direktivo, deluje za namene, ki sodijo v okvir njene poslovne ali poklicne dejavnosti, bodisi na javno-pravnem bodisi zasebnopravnem področju.

Člen 3

1. Pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za ►C1 nepoštenega ◀, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.

2. Pogodbeni pogoj šteje za pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, če je bil sestavljen vnaprej in potrošnik zato ni mogel vplivati na vsebino določbe, zlasti v okviru vnaprej oblikovane tipske pogodbe.

Dejstvo, da sta se stranki o nekaterih vidikih pogoja ali o posebnem pogoju dogovorili posamično, ne izključuje uporabe tega člena za preostalo pogodbo, če celotna ocena pogodbe pokaže, da gre vendarle za vnaprej oblikovano tipsko pogodbo.

▼B

Če prodajalec ali ponudnik trdi, da sta se stranki o tipskem pogoju dogovorili posamično, nosi dokazno breme.

3. Priloga vsebuje okvirni in nedokončani seznam pogojev, ki lahko štejejo za ►**C1** nepošteno ◀.

Člen 4

1. Brez poseganja v člen 7 je treba ►**C1** nepoštenost ◀ pogodbenega pogoja oceniti ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katero je bila sklenjena pogodba, in s sklicevanjem na vse okoliščine, ki so obstajale v času sklepanja pogodbe ter na vse druge pogoje te pogodbe ali druge pogodbe, od katere je pogoj odvisen.

▼C2

2. Ocena nedovoljenosti pogojev ni povezana niti z opredelitvijo glavnega predmeta pogodbe niti z ustreznostjo med ceno in plačilom ter ustreznostjo med izmenjanim storitvam ali blagom, če so pogoji v jasnem, razumljivem jeziku.

▼B*Člen 5*

Pri pogodbah, v katerih so vsi ali nekateri pogodbeni pogoji, ki so ponujeni potrošniku, pisni, morajo biti ti pogoji vedno sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku. V dvomu glede pomena pogoja, prevlada razlaga, ki je za potrošnika najbolj ugodna. To pravilo o razlagi ne velja v okviru postopkov iz člena 7(2).

Člen 6

1. Države članice določijo, da ►**C1** nepošteni ◀ pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez ►**C1** nepoštenih ◀ pogojev.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da potrošnik ni prikrajšan za varstvo, ki ga zagotavlja ta direktiva, zaradi tega, ker je za pravo, ki se uporablja za pogodbo, izbral pravo države nečlanice, če je pogodba tesno povezana z ozemljem držav članic.

Člen 7

1. Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe ►**C1** nepoštenih ◀ pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.

2. Sredstva, navedena v odstavku 1, vključujejo predpise, na podlagi katerih lahko osebe ali organizacije, ki imajo po nacionalnem pravu pravni interes pri zaščiti potrošnikov, ukrepajo v skladu z zadevnim nacionalnim pravom na sodiščih ali pri pristojnih upravnih organih, da odločijo, ali so pogodbeni pogoji, sestavljeni za splošno rabo, ►**C1** nepošteni ◀, tako da lahko uporabijo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe takih pogojev.

▼ B

3. Pravna sredstva, navedena v odstavku 2, so lahko ob upoštevanju nacionalnega prava, usmerjena posamično ali skupaj zoper več prodajalcev ali ponudnikov iz istega gospodarskega sektorja ali zoper njihova združenja, ki uporabljajo ali priporočajo uporabo enakih splošnih pogodbenih pogojev ali podobnih pogojev.

Člen 8

Države članice lahko na področju, ki ga ureja ta direktiva, sprejmejo ali ohranijo najstrožje določbe, ki so združljive s Pogodbo, da bi zagotovile najvišjo stopnjo varstva potrošnikov.

▼ M1*Člen 8a*

1. Če država članica sprejme določbe v skladu s členom 8, o tem in o kakršnih koli naknadnih spremembah obvesti Komisijo, zlasti kadar te določbe:

- ugotavljanje nepoštenosti razširijo na individualno dogovorjene pogodbene pogoje, ali na ustreznost, cene ali plačila, ali
- vsebujejo sezname pogodbenih pogojev, ki štejejo za nepoštene.

2. Komisija zagotovi, da so informacije iz odstavka 1 potrošnikom in trgovcem lahko dostopne, med drugim prek določenega spletnega mesta.

3. Komisija informacije iz odstavka 1 posreduje drugim državam članicam in Evropskemu parlamentu. Komisija se z zainteresiranimi stranmi posvetuje o teh informacijah.

▼ M2*Člen 8b*

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice lahko take kazni omejijo na primere, v katerih so pogodbeni pogoji v nacionalnem pravu izrecno opredeljeni kot nepošteni v vseh okoliščinah ali v katerih prodajalec ali dobavitelj še naprej uporablja pogodbene pogoje, ki so bili s pravnomočno odločbo, sprejeto v skladu s členom 7(2), opredeljeni kot nepošteni.

3. Države članice zagotovijo, da se pri izrekanju kazni upoštevajo naslednja neizčrpana in okvirna merila, kadar je to ustrezno:

- (a) narava, teža, obseg in trajanje kršitve;
- (b) ukrepi prodajalca ali dobavitelja za ublažitev ali odpravo škode, ki so jo utrpeli potrošniki;
- (c) morebitne predhodne kršitve prodajalca ali dobavitelja;
- (d) pridobljene finančne koristi ali preprečene izgube, ki jih ima prodajalec ali dobavitelj zaradi kršitve, če so ustrezni podatki na voljo;

▼ M2

(e) kazni, ki so prodajalcu ali dobavitelju izrečene za isto kršitev v drugih državah članicah v čezmejnih zadevah, kadar so informacije o takih kaznih na voljo prek mehanizma, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;

(f) morebitne druge obteževalne ali olajševalne dejavnike v zvezi z okoliščinami primera.

4. Države članice brez poseganja v odstavku 2 tega člena zagotovijo, da kazni, kadar jih je treba izreči v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2017/2394, vključujejo možnost izreka globe na podlagi upravnega postopka ali sprožitve sodnega postopka za izrek globe ali obojega, pri čemer najvišji znesek takšne globe znaša vsaj 4 % letnega prometa prodajalca ali dobavitelja v zadevni državi članici ali državah članicah.

5. Kadar je treba globo izreči v skladu z odstavkom 4, vendar informacije o letnem prometu prodajalca ali dobavitelja niso na voljo, države članice uvedejo možnost izreka globe, katere najvišji znesek znaša vsaj 2 milijona EUR.

6. Države članice uradno obvestijo Komisijo o pravilih in ukrepih iz odstavka 1 do 28. novembra 2021 in jo nemudoma uradno obvestijo o vseh naknadnih spremembah, ki vplivajo nanje.

▼ B*Člen 9*

Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o uporabi te direktive najpozneje pet let po datumu iz člena 10(1).

Člen 10

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za usklajitev s to direktivo, najpozneje do 31. decembra 1994. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Ti predpisi veljajo za vse pogodbe, sklenjene po 31. decembru 1994.

2. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

3. Države članice predložijo Komisiji glavne predpise nacionalne zakonodaje, sprejete na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 11

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 345, 27.12.2017, str. 1).

*PRILOGA***POGOJI, NAVEDENI V ČLENU 3(3)****1. Pogoji, katerih cilj ali učinek je:**

- (a) izključevanje ali omejevanje zakonske odgovornosti prodajalca ali ponudnika v primeru smrti ali telesne poškodbe potrošnika, ki jo povzroči ravnanje ali opustitev ravnanja navedenega prodajalca ali ponudnika;
- (b) nepravilno izključevanje ali omejevanje zakonske pravice potrošnika do prodajalca ali ponudnika ali druge stranke, če prodajalec ali ponudnik v celoti ali delno ne izpolni ali pomanjkljivo izpolni katerega od pogodbenih pogojev, vključno z možnostjo izravnave dolga prodajalcu ali ponudniku zoper vsako terjatev, ki jo lahko ima potrošnik do prodajalca ali ponudnika;
- (c) zavezujoč dogovor za potrošnika, medtem ko za izpolnitev storitev prodajalca ali ponudnika velja pogoj, katerega uresničitev je odvisna le od njegove volje;
- (d) dovolitev prodajalcu ali ponudniku, da obdrži zneske, ki jih je plačal potrošnik, če se potrošnik odloči, da ne bo sklenil ali izpolnil pogodbe, ne da bi nudil potrošniku nadomestilo ustreznega zneska od prodajalca ali ponudnika, kadar je prodajalec ali ponudnik tista stranka, ki odpove pogodbo;
- (e) zahteva, da mora potrošnik, ki ne izpolni svoje obveznosti, plačati nesorazmerno visoko nadomestilo;
- (f) pooblastitev prodajalca ali ponudnika, da po lastni presoji ali samovoljno odpove pogodbo, če ista možnost ni dana tudi potrošniku, ali dovolitev, da prodajalec ali ponudnik obdrži zneske, ki so bili plačani za storitve, ki jih še ni izpolnil, kadar je prodajalec ali ponudnik tisti, ki odpove pogodbo;
- (g) omogočanje prodajalcu ali ponudniku, da odpove pogodbo, sklenjeno za nedoločen čas, brez razumnega odpovednega roka, razen če za to obstajajo resni razlogi;
- (h) samodejno podaljševanje pogodbe, sklenjene za določen čas, če potrošnik ne navede drugače, kadar je skrajni rok, v katerem lahko potrošnik izrazi željo, da ne bo podaljšal pogodbe, nerazumno kratek;
- (i) nepreklicno zavezovanje potrošnika k pogojem, za katere ni imel prave možnosti, da bi se z njimi seznanil pred sklenitvijo pogodbe;
- (j) omogočanje prodajalcu ali ponudniku, da enostransko spremeni pogodbene pogoje brez tehtnega razloga, ki mora biti določen v pogodbi;
- (k) omogočanje prodajalcu ali ponudniku, da enostransko brez tehtnega razloga spremeni kakršno koli lastnost izdelka ali storitve, ki ga(jo) je treba dobaviti ali opraviti;
- (l) določitev cene blaga ob dobavi ali dovolitev, da prodajalec blaga ali ponudnik storitev zviša ceno, ne da bi potrošnik v prvem ali drugem primeru imel ustrezno pravico odpovedi pogodbe, če je končna cena previsoka glede na dogovorjeno ceno ob sklenitvi pogodbe;
- (m) pravica prodajalca ali ponudnika, da določi, ali je dobavljeno blago ali storitve v skladu z določbami pogodbe, ali mu dajejo izključno pravico razlage katerega koli pogodbenega pogoja;

▼B

- (n) omejitev obveznosti prodajalca ali ponudnika, da spoštuje obveznosti, ki so jih prevzeli njegovi zastopniki, ali postavitev pogoja, da mora biti za izpolnitev obveznosti najprej izpolnjena določena formalnost;
- (o) obveznost potrošnika, da izpolni vse njegove obveznosti, če prodajalec ali ponudnik tega ne stori;
- (p) možnost prodajalca ali ponudnika do prenosa njegovih pogodbenih pravic in obveznosti, če to lahko služi za zmanjšanje jamstva za potrošnika brez soglasja potrošnika;
- (q) izključitev ali omejitev potrošnikove pravice do sprožitve pravnega postopka ali drugega pravnega sredstva, zlasti z zahtevo, da potrošnik naslovi spore izključno na arbitražo, za katero ne veljajo pravne določbe, omejitvijo dokazov, ki so mu na voljo ali s prenosom dokaznega bremena, ki ga po veljavnem pravu nosi prodajalec ali ponudnik.

2. Področje uporabe pododstavkov (g), (j) in (l)

- (a) Pododstavek (g) ni v nasprotju s pogoji, s katerimi si ponudnik finančnih storitev pridrži pravico, da enostransko in brez odpovednega roka odpove pogodbo, ki je sklenjena za nedoločen čas, če za to obstaja tehten razlog, pod pogojem, da mora ponudnik o tem takoj obvestiti drugo pogodbeno stranko ali stranke.
- (b) Pododstavek (j) ni v nasprotju s pogoji, pod katerimi si ponudnik finančnih storitev pridrži pravico spremeniti obrestno mero, ki jo plača potrošnik ali ki se izplača potrošniku, ali vsoto drugih zaračunanih stroškov za finančne storitve brez predhodnega obvestila, če za to obstaja tehten razlog, pod pogojem, da mora ponudnik o tem čim prej obvestiti drugo pogodbeno stranko ali stranke in da ima ta stranka pravico do takojšnje odpovedi pogodbe.

Pododstavek (j) prav tako ni v nasprotju s pogoji, pod katerimi si prodajalec ali ponudnik pridrži pravico, da enostransko spremeni pogoje pogodbe, sklenjene za nedoločen čas, pod pogojem, da mora o tem obvestiti potrošnika v ustreznem roku in da ima potrošnik pravico odpovedi pogodbe.

- (c) Pododstavki (g), (j) in (l) se ne uporabljajo za:
  - transakcije s prenosljivimi vrednostnimi papirji, finančnimi instrumenti in drugimi produkti ali storitvami, če je cena vezana na nihanja v borznih tečajih ali indeksih ali v cenah na finančnem trgu, ki jih prodajalec ali ponudnik ne more nadzirati;
  - pogodbe za nakup ali prodajo tuje valute, potovalnih čekov ali mednarodnih denarnih nakaznic, nominiranih v tuji valuti;
- (d) Pododstavek (l) ni v nasprotju s klavzulami o indeksiranju cen, če so zakonite, pod pogojem, da je metoda, po kateri se cene spreminjajo, natančno opisana.